

B.A. Semester-5 Examination

CC 301

Sanskrit

Time : 2-30 Hours]

March-2024

[Max. Marks : 70

સૂચના: દરેક પ્રશ્ન સમાન ગુણ ધરાવે છે.

All Question carry equal marks.

પ્રશ્ન: ૧ કાસ્ક-પ્રકરણનાં નીચેનાં સૂત્રો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો:

(૧૪)

- (૧) અનભિહિતે । (૨) સંબોધને ચ । (૩) અકથિતશ્ચ । (૪) કર્તુરીપ્સિતતમં કર્મ ।
(૫) કાલાદ્વનો અત્યન્તસંયોગે ।

અથવા

નીચેનાં સૂત્રો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો:

- (૧) પ્રાતિપદિકાર્થેલિંગપરિમાણવચનમાત્રે પ્રથમા । (૨) કર્મણિ દ્વિતીયા ।
(૩) તથાયુક્તં ચ અનીપ્સિતમ્ । (૪) અધિશીઙ્સ્થાસાં કર્મ । (૫) અભિનિવિશશ્ચ ।

પ્રશ્ન: ૨ 'કરણ' (તૃતીયા) વિભક્તિના પ્રયોગ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(૧૪)

અથવા

'સમ્પ્રદાન' (ચતુર્થી) વિભક્તિનાં કોઈપણ સાત સૂત્રોના પ્રયોગ સદૃશાન્ત સમજાવો.

પ્રશ્ન: ૩ 'અધિકરણ' (સપ્તમી) વિભક્તિનાં સૂત્રો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

(૧૪)

અથવા

'અપાદાન' (પંચમી) વિભક્તિનાં કોઈપણ સાત સૂત્રોના પ્રયોગ સોદાહરણ સમજાવો.

પ્રશ્ન: ૪ વૈદિક સંસ્કૃત અને અવેસ્તા વચ્ચેના સામ્ય વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો.

(૧૪)

Write a detail note on similarity between Vaidik Sanskrit and Avesta.

અથવા

ભારત-યુરોપીય ભાષાકુળને આધારે સતમ્-વર્ગ અને કેન્તુમ્-વર્ગ વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો.

Write a detailed note on સતમ્-વર્ગ and કેન્તુમ્-વર્ગ based on Indo-European language family.

પ્રશ્ન: ૫ નીચેની ખાલીજગ્યાના ઉત્તર સાચા વિકલ્પ શોધી આપો: (ગમે તે સાત)

(૧૪)

Find the correct answer to the following blanks: (any seven)

- (૧) રામ: રાવણં હન્તિ । (બાણં, બાણસ્ય, બાણેન)
(૨) 'અન્યતરસ્યામ્' શબ્દનો પ્રયોગ પાણિનિ અર્થમાં કરે છે? (વિરોધ, સંજ્ઞા, વિકલ્પ)
(૩) ભીમ: ક્રુધ્યતિ । (જરાસંધાય, જરાસંધમ્, જરાસંધેન)
(૪) રોચતે બિલ્વપત્રમ્ । (શિવમ્, શિવઃ, શિવાય)

(૫) પાણિને: મતં શેષે (સપ્તમી, ષષ્ઠી, ચતુર્થી)

(૬) 'ચે શકુનયઃ' (આકાશમાં પક્ષીઓ છે.)- આ પ્રકારનું અધિકરણ છે? (એકદેશ,સંયોગ,સમવાય)

(૭) દેવદત્તઃ વિભેતિ । (ચોરસ્ય, ચોરાત્, ચોરાય)

(૮) સીતા વને સ્પૃહ્યતિ । (પુષ્પેભ્યઃ, પુષ્પાણિ, પુષ્પૈઃ)

(૯) જેના તરફ ગતિ કરવાની હોય તેની વિભક્તિ થાય છે. (દ્વિતીયા, તૃતીયા, સપ્તમી)

(૧૦) ભાષાકુળોમાં ભાષાકુળ સૌથી મોટું અને મહત્વનું છે.

(ભારત-યુરોપીય, ચીની –તિબ્બતી, સેમી-હામી)

(૧૧) ભાષાવિદો જગતની કુલ ભાષાઓની સંખ્યા માને છે. (૨૫૦૦, ૨૫૦, ૧૭૦૦)

(૧૨) જગતની સૌથી પ્રાચીન ભાષા છે. (સંસ્કૃત, ગ્રીક, લેટિન)
